

TEEMA 3:

Kontekstuaaliset tekstitaidot

Taito 1:

Kulttuurisuus ja esteettisyys

On tärkeää ymmärtää, että viestit (tekstit, kuvat, videot ym.) ovat kulttuurisidonnaisia ja niitä luetaan sekä tuotetaan kulttuurisen kontekstin läpi. Tekstit voivat saada erilaisia merkityksiä kulttuurista riippuen, ja joskus niiden tulkitsemista varten tarvitaan tiettyä kulttuurista tuntemusta. Eri kulttuureissa myös tekstien ja viestien estetiikka voi olla erilaista (esim. visuaalisesti tai sanallisesti). Oppilaita ohjataan tarkastelemaan ja arvioimaan viestien estetiikkaa ja perustelevaan omia esteettisiä näkemyksiään.

TASO 0

Opettaja ei ohjaa oppilaita kulttuurisidonnaisen viestinnän merkitysten tarkastelemiseen.

TASO 1

Opettaja ohjaa oppilaita ottamaan huomioon eri muodossa olevien viestien kulttuurisidonnaisuutta ja sitä kautta kohtaamaan erilaisia kulttuureita. Viestien ja tekstien esteettisiä näkökulmia tarkastellaan kulttuurisidonnaisesti (kuten miten toisissa kulttuureissa asiat voidaan ilmaista sanallisesti ja visuaalisesti eri tavoin).

TASO 2

Opettaja suunnittelee oppimistehäviä, joiden tavoitteena on ohjata tarkastelemaan eri muodossa olevia viestejä kulttuurisen linssin läpi niiden kulttuurisidonnaisuuden havaitsemiseksi. Oppilaat harjoittelevat perustelevaan erilaisista kulttuurisista näkökulmasta omia esteettisiä näkemyksiään.

TASO 3

Oppilaat harjoittelevat monipuolisesti kohtaamaan, arvioimaan ja tuottamaan kulttuurisesti ja esteettisesti erilaisia viestejä ja ilmaisuja niin koulussa kuin koulun ulkopuolellakin. Opettaja ohjaa oppilaita arvioimaan itsenäisesti viestien esteettisyyttä ja kulttuurisidonnaisuutta.

Taito 2:

Tieteellisyys

Oppilasta ohjataan ymmärtämään eri tieteen- ja taiteenalojen kieltä erilaisissa viesteissä ja viestimissä. Arkikielestä ohjataan kohti käsitteellisempää, tieteellistä kieltä.

TASO 0

Opettaja ei opeta oppilaita ymmärtämään tieteellistä viestintää.

TASO 1

Opettaja opettaa oppilaita tunnistamaan erilaisia tieteellisiä tekstejä ja viestejä sekä niissä esiintyviä ilmauksia sekä kieltä.

TASO 2

Oppilaat toteuttavat opettajajohdosta tehtäviä, joissa he pääsevät harjoittelemaan eri tieteenalojen viestien tulkitsemista ja tuottamista.

TASO 3

Oppilaat opettelevat erilaisten tieteellisten viestien tulkitsemista, tuottamista ja arviointia itsenäisesti ja ryhmissä. Oppilaat oppivat myös käyttämään arkikielen rinnalla tieteellistä kieltä sekä ymmärtävät arkikielen ja tieteellisen kielen merkityseroja.

Vinkki

Pohtikaa ja tarkastelkaa yhdessä erilaisten tehtävien ja esimerkkien avulla, kuinka arkikieli ja tieteellinen kieli eroavat toisistaan ja miksi sekä minkä takia eri tieteenaloille on syntynyt niille ominaisia ilmauksia.

